

26. октобар 2009.

У Христу љубљена сестро Марија, радујте се у Господу.

Решио сам Вам пошаљем ово писмо јер сам сазнао од брата Георгија и његове супруге да сте у последње време пали под утицај бившег епископа Кирика Кондојаниса и његових истомишљеника, као и да се већ слажете с његовим гледиштима, текстовима и, уопште, његовом црквеном позицијом. Пошто је немогуће много тога рећи телефоном, а поготово све то и упамтити, проценио сам да би било добро да писмено изложим своја размишљања у вези с поменутиим бившим епископом и да вам их пошаљем, како бисте имали и једно другачије мишљење, уз које ћу Вам предочити и извесне чињенице који су, по мом мишљењу, значајне и додатно осветљавају ову тему.

Ви, као човек слободан у Христу, расудите како сматрате да треба.

Једино Вам лично упућујем молбу да признате моје добре намере и искреност.

Ако напослетку процените да сам погрешно, отворен сам за било коју сугестију и исправку у истини.

Дозволите ми зато да, с Божјом помоћу, започнем своје излагање.

Као што је познато, 2005. године бивши епископ Кирик се на своју иницијативу одвојио од остатка Св. Синода ИПХ Грчке путем текстова у којима је Синод јавно осудио.

Разлог на који се позива да би оправдао такав свој поступак јесте тај да се, наводно, Св. Синод, којим данас председава Архиепископ гг. Николај, одрекао свог апостолског прејемства и да је приступио, како га г. Кирик назива, «старокалендарском екуменизму»!!!

Да би поткрепио поменути теорију, Кирик се користи различитом софистичком аргументацијом и натегнутим паролама, трошећи тоне хартије и мастила на неконтролисане увреде (које су изазвале гнушање и негодовање сваког разумног човека и унутар и изван Цркве итд), а које сведоче о фанатизму без преседана.

Његови текстови пуни су ироније, подозривости, преувеличавања и сталног наглабања о којекаким опасностима и заверама, немилосрдног осуђивања других, необјективног тумачења и извртања чињеница, а часопис «Ορθόδοξος πνοή» («Православно дисање») постао је неподношљив! Не могу да схватим како он то усклађује с еванђеоском поруком којој би требало да служи! Мислим да би и Ви, Марија, требало да обратите пажњу на дух г. Кирика који се открива кроз његове текстове и часописе, и да не допустите да Вас импресионирају његове високопарне флоскуле о «православљу»! Православље без љубави је празна реч, огољена од Божје благодати, и не може да преобрази човека! Једино што може да учини такво православље, којем су, да би могло да настави да постоји, неопходни «непријатељи» с којима ће «ратовати» (чак и ако заједно с истинским непријатељима оно ратује и с пријатељима), јесте да тражи присталице, слепо оруђе фанатизма, самопрокламоване «спаситеље Цркве», «непогрешиве» судије свима другима изузев себи самим.

Можда ово што пишем звучи непријатно, али пишем јер сам и сам био жртва таквог «православља» сличног типа као што је Кириково! Зато из личног искуства знам да свако такво «православље», када објави да је захваљујући њему спасена Црква од «злих људи» и «сила мрака» итд, оно увек, парадоксално, при том мисли на оне који су донедавно били «оци и браћа», «саборци у свештеној борби за православље», «доброчинитељи» итд! Ипак, није ми јасно како то да су се изненада и за кратко време

сви они преобратили у «силе мрака»! Исто тако, не могу да схватим како поменуто «православље» некадашњу браћу сматра већим непријатељима од инославних (који нити им сметају, нити се њима баве)! Ипак, оно што разумем јесте да су ти који следе такав вид православља они «који се праве да су праведни»! То су они који мисле да су непогрешиви и да имају ексклузивно право на спасење! Али ми не постајемо православни ако тако размишљамо! Напротив, ако хоћемо да проверимо колико смо православни, било ми сами било неко други, испитајмо пажљиво како се односимо према идеји да можемо да **погрешимо!!!** Ако не споримо да чинимо грешке и ако можемо да их признамо, преузимајући одговорност без обзира на то који положај заузимамо у Цркви, и ако не поистовећујемо такозвану непогрешивост Цркве са својом личношћу, ако, дакле, тако размишљамо, једино тада ће нас наше православно исповедање чинити истински православним!!! Али ако се механички држимо православног исповедања тако што га сводимо на православне вербалне формулације, и само због тога одбијамо да верујемо да смо у стању да погрешимо, онда знајмо да не можемо бити православни!!! А не можемо да будемо православни јер православље и самооправдавање никако не иду једно с другим. У православлу нема непогрешивих. У православлу, осим једног јединог Христа, не постоје спаситељи Цркве!!! Верујем да је управо у томе велика разлика између Цркве и бившег епископа Кирика! Иако је Црква, вођена Светим Духом, стуб и тврђава истине (1Тим. 3, 15) и одликује се такозваном непогрешивошћу, она ипак никада није признала то никоме појединачно - ни саборима епископа, ни клирицима, ни монасима, ни вернима! Напротив, Црква никада није оклевала да призна грешке чак и канонских сабора, као и светитеља, и то великих светитеља!!! Грешка не подразумева нужно јерес! Исто тако, грешке било којих чланова Цркве, па и њених пастира или светитеља, не искључују њену непогрешивост! Непогрешивост Цркве састоји се у ономе што она сама изражава као искуство благодати Светога Духа! Због тога све оно што је изражено ван тога искуства, иако је изражено у оквиру цркве, од њених чланова, сабора или светитеља који су, уосталом, били људи, она не оклева да одбаци! Карактеристично је да црква увек подвргава суду све оно што њени различити удови изражавају, па нешто од тога она потврђује, док нешто поништава и одбацује, а да то не значи да она престаје бити непогрешивом! Напротив, непогрешивом је чини сама та могућност да потврђује оно што је рекао Свети Дух и да поништава оно што су људи рекли без Светога Духа.

Међутим, г. Кирик има супротно мишљење, како се чини по његовим поступцима!

Да ли се покојни Архиепископ Андреј усудио да изјави да је за време које је провео на челу наше Цркве учинио и неке грешке, те да конкретно наведе питање уједињења с црквом руске дијаспоре и примање чувене «хиротесије»? Јесте! Усудио се, и то му је на част, јер искреност је врлина! Али шта се затим догодило? Г. Кирик је покојног Архиепископа окарактерисао као издајника који се одрекао свог апостолског прејемства! Али зашто сматрати да се пок. Архиепископ Андреј одрекао свог апостолског прејемства? Зар је он икада рекао да је путем «хиротесије» од Руса добио свештенство? Није!!! Како се онда он одрекао прејемства? Тиме што је признао да је по питању «хиротесије» учињена грешка? Али то није ништа друго до чиста истина! Шта је друго требало да каже? Да је све учињено правилно? Требало је, дакле, да лаже и негира реалност само да га г. Кирик не би оптужио? То би био неопростиви кукавичлук, недостојан једног архиепископа! То би било ругање ономе са чим се не смемо играти и представа за људе! Јер не само да се десила грешка приликом уједињења наше Цркве са

заграничним Русима у октобру 1971, него не знам ни да ли је тада уопште ишта учињено како треба! Да видимо како је све то изгледало:

Руска Православна Црква ван граница Русије (РПЦЗ) основана је 1921. године, када су након победе болшевика (комуниста) у Русији 1917. и стварања Совјетске Уније многи епископи руских епархија, не мирећи се с новом политиком, као ни црквеном ситуацијом у Русији, одбегли и настанили се најпре у Србији и другим областима Европе, а затим се организовали у Америци, напасајући милионе руских верника по читавом свету! РПЦЗ није примила нови календар и изјаснила се против његове примене. Међутим, истовремено је одржавала литургијско општење с помесним црквама које су се, иако саме нису промениле календар (као нпр. Српска Патријаршија), ипак налазиле у пуном општењу с новокалендарским црквама. Осим тога, РПЦЗ (игноришући или превиђајући одлуке свеправославних сабора из 1583. и 1593) није сматрала да је примена новог календара већ осуђена анатемом, нити је новокалендарце сматрала расколницима. Зато су клирици РПЦЗ сваког степена са дозволом новокалендарских јерараха учествовали у заједничким литургијама с њима, па чак и у међусобним хиротонијама!

Таква је била ситуација док су се на челу РПЦЗ налазили првојерарси Антоније (Храповицки), Анастасије (Грибановски), па чак и Филарет (Вознесенски), који се сматра традиционалнијим, иако је општење РПЦЗ с новокалендарским црквама често наилазило на различите препреке, пре свега због непризнавања њене јурисдикције над областима њеног деловања од стране новокалендарских епископа. У сваком случају, у време митрополита Анастасија (педесетих година 20. века) општење РПЦЗ с новокалендарцима значајно је учестало. Карактеристично је да се у то време РПЦЗ снабдевала «светим миром» искључиво из Васељенске Патријаршије, упркос томе што је његово «освећење» савршавао пионир на пољу екуменизма, патријарх Атинагора!

Други карактеристичан доказ недоследне позиције РПЦЗ јесте деловање чувеног архиепископа Јована (Максимовића) у време док се још налазио у Европи средином педесетих година 20. века. Он је, уз прећутно толерисање Синода РПЦЗ, постао пионир увођења новог календара у саму РПЦЗ, пошто је примио у општење француске и холандске парохије које су се придржавале не само новог календара, него и нове пасхалије! Штавише, у Европи је РПЦЗ имала парохије које су следиле западнолатински начин литургије, али и западне обичаје, уз пуно одобрење архиепископа Јована! Исто је важило и касније, шездесетих и седамдесетих година 20. века, у време западноевропског епископа Антонија!

Након преласка у Америку, архиепископ Јован (Максимовић) је РПЦЗ припојио читав низ бугарских и румунских новокалендарских парохија, док је својом упорношћу успео да издејствује и да у РПЦЗ буде рукоположен у епископа новокалендарски румунски клирик Теофил (Јонеску)!

У таквој се ситуацији налазила РПЦЗ када су јој 1960. године, посредством архимандрита Акакија (Папаса), прибегли флорински клирици, тражећи хиротонију епископа за Грчку. Митрополит Анастасије и Синод РПЦЗ, знајући да су у Грчкој постојали архијереји нашег Св. Синода и прејемници Светог Оца Матеја, одбацили су молбу, не желећи, савршено исправно, да се умешају у унутрашња дела Цркве Грчке. Међутим, архим. Акакије се, желећи да по сваку цену прими архијерејско достојанство, поново обратио једном од епископа РПЦЗ, чикашком Серафиму (Иванову). И он је самовољно, без знања и благослова свога Синода, уз учешће новокалендарског епископа

Теофила (Јонескуа) и кришом, без докумената и доказа, ноћу, за новчану надокнаду (симонију), односно дрским кршењем мноштва свештених правила, најзад хиротонисао Акакија (Папаса) у епископа талантијског! (Касније је Теофил Јонеску категорички негирао своје учешће у тој пародији «хиротоније»). Године 1961. један други епископ РПЦЗ, чилеански Леонтије (Филиповић) кришом је дошао у Грчку (и поново без знања Синода РПЦЗ) и заједно с Акакијем хиротонисао четири епископа.

Тако је у Грчкој настао флорински синод – потпуно неканонски, путем симоније, уз учешће новокалендараца, али и дрским упадом епископа РПЦЗ у помесну Цркву Грчке!

Међутим, без обзира на те нечувене прекршаје, Синод РПЦЗ 1968. године под митрополитом Филаретом, игноришући очигледно дрско нарушавање низа свештених правила, безусловно признаје поменуте «хиротоније» и једним кратким писмом Синода митрополита Филарета упућеним Флоринцима ступа у пуно литургијско општење с њима! Тако је РПЦЗ још више стабилизовала флорински раскол у Грчкој, придајући лажни «сјај» наводне «каноничности» флоринским епископима, који до тад нису имали никакав доказ да су имали хиротоније и прејемство!

Ипак, истовремено се значајно мења читав однос РПЦЗ, и посебно њеног Предстојатеља митрополита Филарета, према новокалендарству и екуменизму. Проповеди митрополита Филарета против екуменизма у том периоду изазивају реакције на светском нивоу и, макар наизглед, обустављају се литургијски контакти с новокалендарцима.

Могуће је да је такав развој догађаја утицао и на нашу јерархију да ступи у контакт с РПЦЗ 1971. године.

Наравно, нико нема права да осуди интересовање тадашњег Св. Синода наше Цркве. Међутим, како год да је добро изгледала РПЦЗ у то време, то не може да оправда њену прошлост пуну погрешака. Исто тако, јасно је да ни да спољашња добра слика није могла да је учини извором каноничности за било кога, а поготово није могла РПЦЗ да се представља, или да је ми сматрамо, арбитром у питањима наше Цркве. Напротив, РПЦЗ је била крива пред нашом црквом због упадања на њену канонску територију и даљег продубљивања флоринског раскола. Али када је наша јерархија проценила као умесно да искористи тадашњу добру слику РПЦЗ, шта је требало да уради?

С једне стране, наша јерархија је била дужна да укаже на погрешни и колебљиви црвени курс РПЦЗ у вези с новим календаром, сведочећи православно исповедање које извире из црквеног предања и историје, а са друге стране била је дужна да осуди вишеструке канонске прекршаје које је РПЦЗ починила хиротонијама флоринских епископа!

После тога, да је РПЦЗ примила одговорност за поменуте грешке и да је након тога прекинула сваки литургијски контакт с новокалендарцима и да је пружила неопходне гаранције православноности, тада је наш Св. Синод могао да рехабилитује (расудивши на основу онога што предвиђају св. Правила и што важи за сличне случајеве у прошлости Цркве) јерархију РПЦЗ, која би са своје стране рехабилитовала клир и народ својих епархија по читавом свету! Тек тада би ступање у литургијско општење с РПЦЗ имало истински еклисиолошке основе!!! Паралелно, РПЦЗ је требало да прекине свако литургијско општење с неканонском флоринском јерархијом Грчке, која је, да је желела јединство, била дужна да прихвати јасно православно исповедање и да се надаље стави под суд Св. Синода наше цркве, као надлежног органа за грчка црквена питања!!!

Ништа од тога, нажалост, чак ни у духу црквене икономије у границама дозвољеног, наша јерархија није учинила! Напротив, контакти с РПЦЗ одликовали су се непромишљеношћу и брзоплетошћу, док је – што је и најгоре – прошлост РПЦЗ потпуно амнестирана!

Овако је све то изгледало:

Првог септембра 1971. егзархија (представници) нашег Св. Синода, састављена од двојице епископа, Коринтског Калиста и Китијског Епифанија, и двојице клирика, секретара протопрезвитера Евгенија Томброса и архимандрита Калиопија Јанакуюлупоса, отпутовала је у САД и ступила у контакт с врхом РПЦЗ.

Петнаестог септембра егзархија се појавила на заседању Сабора јерархије РПЦЗ, где је прочитан енглески превод «Изложења» исповедања наше Цркве, које је сачинио секретар о. Евгеније Томброс, а у којем је било речи о ставу наше Цркве према новокалендарцима, о томе да се ради о већ осуђеним расколницима, чије су тајне недејствене итд.!

Изложење је «акламацијом» примљено од јерархије РПЦЗ!

Међутим, наша егзархија је затражила и писмена уверења!

Тако је наредног дана, 16. септембра, егзархији дат писмени документ који је потписао митрополит Филарет, у којем је, међутим, уместо да буде детаљно изнето исповедање РПЦЗ и њихов став према новокалендарцима, који би био у складу с акламацијом од претходног дана којом је прихваћена позиција наше Цркве, писало само следеће:

«Овим вас поново обавештавам да РПЦЗ никада није примила нови календар, проценивши да је то гажење православног предања и први корак ка модернизму (в. ΚΗΡΥΞ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ, новембар 1971, стр. 4)»!!!

Међутим, иако текст није говорио готово ништа јасно о томе какав је став РПЦЗ према новокалендарцима (да ли их, дакле, сматра расколницима, да ли верује да нови календар иде у пару с екуменизмом, да ли је осуђен од свеправославних сабора, а није било ни помена о начину примања новокалендараца итд), егзархија га је ипак примила, сматрајући га, што је парадоксално, довољним јемством православности!!!

Али какво је то јемство православности?

Зар је у реду да се задовољимо готово карикатуралном карактеристиком новокалендарства као „првог корака ка модернизму“, и то 1971. године, када су новокалендарство и његове присталице већ били отпочели ујединитељски дијалог са папистима и учинили огромне екуменистичке кораке укидањем анатома, заједничким мољењима и чиме све не?

Осим тога, како је било могуће да нам је била довољна усмена акаламација, пуки наговештај сагласности с нашим исповедањем, као и један готово телеграфски документ, у тренутку када се спремамо да на основу тога ступимо у литургијско општење с онима који су претходно општили с новокалендарцима?

Не само да то нам није смело бити довољно, него је требало да се упитамо колико је искрено руководство РПЦЗ, те да не учинимо више ни корака према уједињењу!

А данас, када смо у позицији да знамо да је РПЦЗ примила нови календар, иако у ограниченим размерама, јасно је да је текст Митр. Филарета садржао лажи и зато је требало истог часа да буде одбијен!

Да је Митр. Филарет био искрен кад су већ и његова јерархија и он сам дан пре тога акламацијом прихватили позицију наше цркве, био је дужан прихвати истину и да

обећа да ће РПЦЗ исправити своју праксу! На несрећу, то се није догодило и наша егзархија је, обманута и на брзину, признала РПЦЗ као канонску и православну цркву!

Али није остало само на томе!

Она је отишла даље и документом је тражила од јерархије РПЦЗ да се позабави питањем једноличне епископске хиротоније, од које, како знамо, потиче јерархија наше Цркве!

Укратко, егзархија је амнестираола прошлост РПЦЗ (не знам, додуше, ни колико су чланови егзархије о њој уопште знали, а могуће је да су били чак и потпуно неинформисани) и произвела јерархију РПЦЗ у критичара и судију јерархији наше Цркве!

Уз то, иако у тексту који је егзархија предала јерархији РПЦЗ стоји да се једнолична епископска хиротонија у случајевима нужде сматра „допустивом и према томе законитом“, егзархија на крају уверава да смо „спремни да примимо сваку одлуку која је увек заснована на божанским и свештеним канонима“ (К.Е.О. новембар 1971, стр. 5)!

Дакле, није потребно бити специјалиста за црквена питања да би се разумело да је поменути текст значио потпуну капитулацију егзархије и преко ње читаве јерархије, за коју се претпоставља да ју је егзархија представљала, пред јерархијом РПЦЗ! Шта би, иначе, значило то да је егзархија спремна да прими „сваку одлуку“ јерархије РПЦЗ? Дакле, намеће се питање. Шта би било да је јерархија РПЦЗ решила, полазећи од текста наше егзархије, да примени хладно „слово“ св. канона а не расуђивање икономије, и да зато није признала наше хиротоније? Шта бисмо онда урадили? Да ли бисмо рекли да, када смо у тексту који смо им предали написали да ћемо примити „сваку њихову одлуку“, нисмо то мислили стварно, него смо били сигурни да ће се они сложити с нама? Зар није из тога очигледно колико је погрешна била процена наше егзархије и колико су непромишљено и брзоплето поступили!

А шта је урадила јерархија РПЦЗ?

Уграбила је прилику да се представи као извор каноничности за све „ИПХ“ Грчке!!!

Она је већ била та која је пружила „каноничност“ Флоринцима, хиротонишући их и признајући их! А сада су се пред њом, сасвим ненадано, појавили и „Матејевци“, расположени да приме „сваку њену одлуку“!!!

И она се спремила да им суди!

„Јерархија“ позната по гомили канонских прекршаја, колебањима у исповедању вере и општењу с новокалендарцима „заседала је“ како би пресудила јерархији друге помесне, потпуно православне, Цркве за једно једино, нуждом условљено, одступање од каноничности из разлога икономије!

Тако је јерархија РПЦЗ склепала одлуку (- која је тек после пар месеци била достављена Св. Синоду ЦИПХГ - п. п.) која је била ван сваке памети, али и врло лукава и таква да допушта разна тумачења!

У њој се наш Св. Синод представља као да тражи каноничност за коју се претпоставља да је дотад није имао, флорински „архиепископ“ Авксентије се сматра „канонским“, а РПЦЗ има улогу судије и извора каноничности за све!

Уз то, контрадикторност те одлуке је савршено очигледна!

Пре свега, РПЦЗ не сматра „Матејевце“ расколницима, али у наставку као решење „проблема“ једноличне епископске хиротоније користи 8. правило Првог васељенског сабора, као и 79. правило Картагинског сабора, који се заправо односе на - расколнике!!! На крају, она одређује да двојица епископа РПЦЗ обаве „полагање руку“ над

архијерејима наше егзархије Калистом и Епифанијем, уз обавезу да и они сами учине исто то над осталим архијерејима нашег Св. Синода, као и над нашим клирицима! Уз то, како стоји у одлуци, све то треба да се обави по жељи флоринског „архиепископа“ Авксентија, као претпоставка јединства ИПХ Грчке, док се наши архијереји сматрају обавезним да „учине све“ да се уједине с њима!

Шта све то значи?

Најједноставније речено, све што је јерархија РПЦЗ урадила било је да оправда себе саму у грчким црквеним питањима (које је она сама у највећој мери искомпликовала) и да још једном призна флоринске „епископе“ као већ „каноничне“, а „Матејевцима“ да учини „услугу“, пошто је и флорински „архиепископ“ Авксентије „показао великодушност“, „хиротонишући“, „опраштајући“ им и „благосиљајући“ их, или шта већ коме одговара да мисли, како би се ујединили с већ „канонским“ Флоринцима!!!

Али шта се даље десило?

Да ли је егзархија препознала замку и подвалу?

Нажалост, не!!!

Тако је 17. и 18. септембра 1971. обављена „хиротесија“ над нашим епископима Калистом и Епифанијем у бостонском манастиру Преображења!

Шта је представљала та чувена „хиротесија“?

Нажалост, то је било нешто толико запетљано што свако може да тумачи из своје перспективе, онако како жели да верује или, да будемо искрени, како му одговара!!!

РПЦЗ је обавила хиротесију у складу са својом Одлуком, као чин пружања „каноничности“ онима који су из нужде „неканонични“, односно „матејевским“ епископима, као претпоставку уједињења с Флоринцима, које је сама РПЦЗ признала безусловно као „канонске“!!!

Наша јерархија је примила „хиротесију“ као „спољашњи формални чин“ или „просту отпусну молитву“, како се Флоринци више не би позивали на наводно „недејствене“ једноличне епископске хиротоније!

Флоринци су „хиротесију“ сматрали чином рехабилитације Матејеваца, који су по њиховом мишљењу били расколници, и захтевали су да надале, као наводно „канонични“, они регулишу грчка питања. Неки од њих су чак сматрали да је „хиротесија“ била наводна „хиротонија“!!!

Шта је на крају било?

Егзархија се, ступивши у пуно литургијско општење са РПЦЗ, вратила у Грчку, где је примљена с одушевљењем због великог догађаја уједињења с Русима!

Затим је на заседању јерархије од 8. октобра егзархија изложила шта је урадила у Америци, тумачећи то онако како је сама доживела (како је све било дивно и лепо, а да је „хиротесија“ примљена по икономији као „формални спољашњи чин“ симболичког карактера)! Ипак, читава та процедура није била баш убедљива, после чега је дошло до реакције архијереја и клирика!

Конкретно, митрополити Трички и Сташки Висарион и Месинијски Григорије ни по коју цену нису пристајали да приме „хиротесију“ у било ком смислу, чак ни као „отпусну молитву“!!!

Касније су их, на интервенцију г. Гудзидиса, као теолога и „специјалисте“ за таква питања, убедили да приме „хиротесију“, под претњом да је могуће да ће у супротном доћи до раскола!!!

Тако је обављена „хиротесија“, у заиста апсурдном тумачењу схваћена као „спољашњи формални чин“ или као ни на чему утемељена „отпусна молитва“, и отада се због тога питања наша Црква никада више није умирила!!!

Касније, када су из Америке почеле да пристижу вести о савршено двосмисленом исповедању РПЦЗ и о томе да су њени клирици општили с новокалендарцима итд, појавили су се истински проблеми. А Флоринци су нас, максимално се користећи „хиротесијом“ и одлуком Синода РПЦЗ, позивали да им се потчинимо као, наводно, „канонској“ јерархији!

И, заиста, потчинили су им се неки клирици и доста верног народа.

Наиме, пошто смо се тада налазили у општењу са РПЦЗ, која је имала општење с Флоринцима, апсурдна је (разуме се, само наизглед) била чињеница да у Грчкој није било општења између нас и Флоринаца!

Исто тако, трагикомично је било да су се чланови наше Цркве и флорински верници налазили у пуном општењу у храмовима РПЦЗ у Америци, док им, када се врате у Грчку, није било дозвољено нити да иду једни другима у храмове!

Ето до чега доводе брзоплетост и непромишљеност!

Надаље је ситуација постала толико тешка да је 1974. нова егзархија нашег Св. Синода затражила од јерархије РПЦЗ „Објаву вере“, где би било наведено да су следбеници новог календара и они који опште с њима ван Цркве итд. Међутим, јерархија РПЦЗ је то одбила, иако је раније била обећала да ће објавити такво исповедање!

Тако је наш Св. Синод 1975. године прекинуо општење с РПЦЗ!

Који је закључак?

Закључак је да је, нажалост, све урађено погрешно!

Никада се наши архијереји нису одрекли свога архијерејства и апостолског предања, нити свог православног исповедања, али су пожурили да се уједине с РПЦЗ без стварних гаранција и – што је најгоре – поставили су је за судију у нашим питањима, док је, заправо, требало да наши архијереји њој суде као кривом пред Црквом!

Управо је у томе суштинска грешка!

Пошто смо се ујединили с РПЦЗ без неопходних услова, верујући нејасним исповедањима вере и наводно акламативном прихватању наше еклисиологије, пошто смо се ујединили с црквом коју је требало детаљно и то више пута да испитамо пре него што ишта урадимо, одговорност за све што се догодило лежи на нама!!! Да су наша егзархија и јерархија биле пажљивије и да су без журбе и темељно испитале унутрашње ствари РПЦЗ, као што су биле дужне, оне би откриле толико тога да не само да не би дошло до „хиротесије“, него ни до јединства са РПЦЗ.

Али кад смо већ сами РПЦЗ (која је продубила флорински раскол у Грчкој) дали могућност и компетенцију да суди хиротонијама наших епископа, како би се на тај начин „решио“ проблем тог раскола и да би дошло до јединства, ко нам је крив што је она изабрала да оправда себе саму и да ради „икономије“ „опрости“ нама „маргиналцима“, како би удовољила већ „признатом“ Авксентију и Флоринцима?!?

Дакле, не треба да гајимо илузије да је с наше стране хиротесија била прихваћена као „чисто спољашњи и формални чин“ или као „проста отпусна молитва“, јер ми смо најпре РПЦЗ већ били признали без неопходних услова, па је, према томе, све што се након тога догодило, кад је већ почетак односно улазак у општење био погрешан, и то такође било погрешно, у складу с изреком „зло никад не иде само“!!!

Можда је истина горка, али нас ослобађа, како нам је Христос рекао у Своме Еванђељу! Ми смо, дакле, обавезни да је примимо и да је исповедимо, јер без искрености и прихватања наших грешака – које су ионако неминовне – и без преузимања одговорности пред Богом и људима, узалуд се мучимо!

Исто тако, треба да схватимо да се као грешка или нешто што није учињено како треба не подразумева само оно што се чини из лоше намере или смишљено, него и оно што се чини без лоше намере, из незнања или погрешне процене, или брзоплетости или непажње! Уосталом, како наглашавају и Свети Оци, „добро није добро ако није учињено на добар начин“! Зато смо позвани на покајање у сваком случају када смо погрешили, независно од тога да ли смо, када смо починили грешку, схватили да грешимо или нисмо!

Него да се сада вратимо бившем епископу Кирику.

Г. Кирик се већ доста година интензивно бави темом „хиротесије“! Узимајући за повод друга питања која немају везе с хиротесијом, он сам и његови сарадници објавили су рат против свих, уплићући у своју аргументацију питање „хиротесије“ као највећи проблем, како би оптужили друге и одбранили се од „напада“ које сами примају због питања вере!

Оно што је најпарадоксалније у ставу г. Кирика и његових сарадника јесте то да они не оклевају да оптуже за одрицање од свештенства не само оне који изјављују да је наша јерархија наводно примила апостолско прејемство од „хиротесије“ РПЦЗ 1971. године (при чему у нашој Цркви таквих и нема), него и све оне који сматрају да је примање хиротесије била грешка која није смела да се догоди!

Тако је г. Кирик оклеветао и покојног Архиепископа Андреја, садашњег Архиепископа гг. Николаја, митрополита Арголидског г. Пахомија (односно људе који су га поставили за епископа и у прошлости му много добра учинили у животу), али и скоро све који се не слажу с његовим новим теоријама!

Након што је Св. Синод издао Енциклику бр. 3280/28-11-2007, у којој је речено да се **чувена „хиротесија“ од стране РПЦЗ 1971. године „сматра и процењује с црквене тачке гледишта погрешном и као таква се одбацује и одвргава, јер се сматра непостојећом и као да се никада није догодила“**, г. Кирик га је још више, изврћући чињенице, обасуо увредама и клеветатама!

У шта, најзад, верује г. Кирик када је реч о хиротесији?

Да ли верује да је „хиротесија“ била исправна?

Разуме се да управо у то верује, чим упорно одбија да је одбаци и одвргне као погрешну!!!

Он верује да се крије иза тумачења које је „хиротесији“ 1971. дао његов данашњи непосредни сарадник г. Гудзидис, према којој се ради о „спољашњем формалном чину“ и „отпусној молитви“, и мирне душе тврди да је све „у реду“!

Али зашто је „у реду“ „хиротесија“ схваћена у том смислу?

Зар је дозвољено да примамо макар и „спољашња“ или „формална“ дејства или „отпусне молитве“ од оних за које се не зна ни шта исповедају и који су криви за мноштво канонских прекршаја?!?

Пошто су и време и чињенице показали да су загранични Руси заиста били такви и да нису имали јасно православно исповедање, нити су истински били прекинули контакте с новокалендарцима и онима који с њима опште, како се може рећи да је „хиротесија“ била у реду?

Зар г. Кирик заборавља 32. правило Лаодикијског сабора, које одређује да „не треба примати благослове јеретика, који су радије празнословља него благослови“.

Како г. Кирик може да поднесе да не одвргне „празнословље“ заграничних Руса, који су одглумили да су „истинити“ и обманули нашу јерархију?

Пошто је Св. Синод и читава наша Црква од 1975. одвргла исте те заграничне Русе, како онда г. Кирик тврди да Св. Синод нема право да „одвргне“ и „хиротесију“ коју су обавили већ „одвргнути“ загранични Руси?

Истина је очигледна: у било ком смислу да се поменута „хиротесија“ схвати, то је била грешка!

Али хајде да оставимо по страни чињеницу да је РПЦЗ имала нејасно исповедање и претпоставимо да је била „у реду“ и да је обавила то „спољашње формално дејство“!

Али откуд им је пало на памет тако нешто?

Зар у Цркви постоје „спољашња формална дејства“ која, при том, обављају архијереји над другим архијерејима у време литургије, „у епитрахилу и омофору“?

Наравно да не!

Шта је онда то што су двојица руских архијереја обавили над нашим архијерејима у Америци, а онда ови даље својој преосталој браћи у Грчкој, ако следимо логику „спољашњег формалног дејства“?

Зар су играли представу за народ, стављајући један другом руку на главу?

Разуме се да нису!

Да нису за време „спољашњег формалног дејства“ читали неку молитву, односно призивали име Божје и тражили Његову божанску благодат?

Наравно да су управо то и чинили!

А пошто су прочитали молитву, онда свакако није реч ни о каквом „спољашњем формалном дејству“, него о конкретном свештенодејству!!!

Према томе, тумачење „спољашњег формалног дејства“ не стоји и треба да буде одбачено!

А каква је молитва била у питању?

Отпусна молитва?

Отпусна молитва се чита над онима који се исповедају и кају „за своја сагрешења“!

Али у датом случају нашим се архијерејима није судило „за њихова сагрешења“, односно за њихове личне грехе, него за једноличну епископску хиротонију, од које потичу њихове хиротоније и апостолско прејемство!

Према томе, „отпусна (- разрешна п.п.) молитва“ није имала никакве везе са њима, јер свештена правила и Предање Цркве¹ ништа такво не предвиђају!

Пошто је јерархија РПЦЗ признавала хиротоније наше јерархије, она није имала права да обави било какво даље свештенодејство над нашим архијерејима!

Није имала права да прочита ни „отпусну молитву“, јер, једноставно, није имала никаквог канонског основа за то, а осим тога, читајући „отпусну молитву“ над православним архијерејима који су имали пуно и савршено архијерејство, не због њихових личних сагрешења, него због њихове хиротоније, које су већ биле сматране дејственим, РПЦЗ те хиротоније претвара у „сагрешења“!!!

¹ Уосталом, за разрешну молитву нису потребна два епископа!

Према томе, она хули на Светога Духа, Који је поменуте хиротоније свакако учинио дејственим!!!

Разуме се, одговорност за тај чин сноси не само јерархија РПЦЗ која га је обавила, него и наша јерархија која је допустила тај чин!

Ипак, каснији став наше јерархије показује да, када је примила одлуку јерархије РПЦЗ и „хиротесију“, она то није учинила с лошом намером или с намером да изда своје прејемство, односно неискрено, него је тако поступила сматрајући да је све то у границама дозвољеног, ради општег добра и уклањања препрека за присаједињење расколника (флоринаца - п.п.), и зато што је веровала лукавим заграничним Русима, а још више теолозима саветницима своје јерархије, који су је уверавали да је све то прихватљиво!!!

Управо зато нико и нема права да оптужује тадашњи Св. Синод за хулу на Духа Светога!

Грешка, када се догоди из непажње, незнања или лоше информисаности, лако је исцељива, само ако постоји искреност!

Нико није непогрешив осим једнога Бога!

И да ли су се г. Кирик и његови сарадници запитали који је смисао њихове упорности у оправдавању чина „хиротесије“ схваћене макар и као „отпусна молитва“, када игноришу своју очигледну и несумњиво доказану грешку?

Зашто се не усуђују да признају да „хиротесија“, чак и у оном смислу како је схваћена 1971. године, односно као „отпусна молитва“, није смела бити примљена?

Уосталом, сам г. Кирик је 1972, једва годину дана након „хиротесије“, као лаик већ био предложио да она буде одвргнута! Тада је писао: „Нека свети архијереји проуче то питање и нека пронађу начин како да га реше. Црква исцељује све. Нека одвргну тај чин... Нека одвргну хиротесију и исповеде да су погрешили“ (Мина Кондојанис, „Хиротесија“, Атина 1972).

Како се он данас толико променио да оптужује друге за одрицање од апостолског прејемства само зато што су учинили управо оно што је и он сам желео 1972. године?

Ако су се ти које он оптужује заиста одрекли апостолског прејемства, онда је сам г. Кирик њихов предводник и први који их је научио да одвргну „хиротесију“, односно први који се, према својој неразумној теорији, „одрекао апостолског прејемства“!!!

Према томе, сестро Марија, г. Кирик оптужује самога себе и пре него што почне да критикује друге требало би да се најпре подвргне самокритици!

Међутим, он се данас представља као „истинити“, заборављајући шта је радио и „амнестирајући“ себе самога, док истовремено „осуђује“ своју браћу као „издајнике“, како би оправдао свога сарадника г. Гудзидиса који примање „хиротесије“ никада није признао као грешку! Напротив, он је отпочетка био поборник њеног примања и на то је навео и епископе нашег Синода!

Сам г. Гудзидис у часопису „Ортодоксос пнои“ (септ. 2003, стр. 386-388) признаје да је на Сабору 8. октобра 1971. године, након што се егзархија вратила из Америке и изложила шта је тамо учињено, као „теолог“ изнео следеће мишљење: „Уверио сам и епископа Патарског и остале да, сагласно чињеницама које нам износи егзархија, то спољашње формално дејство може да буде прихваћено и из разлога икономије, а пре свега због чињенице да је руски синод одобрио нашу еклисиологију, па је према томе с

њихове стране искључено било какво оспоравање дејствености хиротонија 1948. године“.

Дакле, из овога се види да је г. Гудзидис својим ауторитетом „теолога“ утицао на синодске архијереје да приме „хиротесију“ као „спољашњи формални чин“!

Уз то, г. Гудзидис је енергично подстицао архијереје Тричког и Сташког Висариона и Месинијског Григорија, који су категорички одбијали да приме „хиротесију“ чак и у смислу „спољашњег формалног дејства“ или „отпусне молитве“, говорећи да „треба избећи евентуални унутрашњи раскол, због чега двојица наших епископа треба да схвате да се тим чином апсолутно не дира у истинитост и пуноћу апостолског прејемства, односно хиротоније 1948. године“ (О.П. септ 2003, стр. 388).

Видите ли, сестро Марија, какву је улогу г. Гудзидис имао 1971. године?

Он је пред собом имао двојицу архијереја који над својим архијерејством и апостолским прејемством нису прихватили „спољашња формална дејства“ и хиротесије као „отпусне молитве“, са пуним правом сматрајући да на њима није дозвољено никакво даље свештенодејство, а он им, уместо да то поштује и да се диви њиховом часном држању, упућује претњу расколом како би их по сваку цену убедио да се „рукопроизведу“!!!

И сад се намећу нека питања.

Коме је била на корист упорност г. Гудзидиса?

Зашто је г. Гудзидис упутио претњу расколом ако се двојица архијереја, који су били против хиротесије, не „рукопроизведу“?

Зашто је једно чисто „спољашње формално дејство“ било толико неопходно да би се сматрало да његово неиспуњавање може довести до раскола?

Здрав разум каже да нешто што је само „формално“ и што, према томе, није од суштинског значаја не може бити неопходно!

Зашто је онда г. Гудзидис сматрао „хиротесију“ неопходном?

То само он зна!

Иако не морамо нужно да му приписујемо лоше намере, ипак не можемо да игноришемо грешку коју је учинио у вези с поменутиим питањем, а поготово не можемо да оправдамо његова „тумачења“, и то очито зато што су произвољна!

Канонски поредак Цркве због једноличне епископске хиротоније не зна ни за „спољашња формална дејства“, ни за „отпусне молитве“ над православним архијерејима!

Једнолична епископска хиротонија бива или примљена од стране канонског и несумњиво православног синода (а не синода сумњивог исповедања вере) као она која је оправдана нуждом и без било каквог другог свештенодејства, или се, у супротном случају, поништава као неоправдана, те се свргавају како онај који је обавио хиротонију, тако и хиротонисани!

Трећа могућност није предвиђена!

Према томе, „хиротесија“ од 1971. је потпуно самовољна са сваког аспекта, али је и – што је и најважније – то чин који црквена организација сумњивог исповедања, која је починила вишеструке канонске прекршаје, обавља над православнима и у архијерејству савршених архијереја, па је према томе сасвим неприхватљива и достојна је да буде одбачена!!!

Међутим, г. Кирику и г. Гудзидису је јасно да, ако признају да је, схваћена и као „отпусна молитва“, „хиротесија“ била грешка, они би аутоматски и сами сносили одговорност за ту грешку, а посебно г. Гудзидис коју ју је подржавао као

исправну и чак подстицао поменути двојицу архијереја да је приме. Дакле, да не би скинули терет одговорности за поменути грешку и да се не би довела у питање њихова „непогрешивост“, они више воле да зарију главу у песак, да негирају очиту реалност и да клевећу своју браћу како су се, наводно, одrekli апостолског прејемства!

Уз то, они толико потцењују туђу интелигенцију да се не устежу ни да тврде да, „ако се одвргне хиротесија, онда се непостојећем придаје постојање“, а користе се и другом сличном казуистичком аргументацијом и софизмима, чији је једини циљ да се очува ауторитет тумачења г. Гудзидиса!

Они заборављају да су сами „учинили постојећим оно што не постоји“ (и то чине када још увек инсистирају на својим тумачењима) када су посредством г. Гудзидиса „чисто спољашњи формални чин“ „хиротесије“ претворили у нешто толико неопходно да су чак претили расколом двојици архијереја, све док их нису убедили да попусте!

Међутим, они и у последње време поново „чине постојећим оно што не постоји“ када се лукаво позивају на већ чувену „Ослобађајућу пресуду“ бр. 54/1976 пирејског првостепеног суда, којом је тадашњи пирејски митрополит и садашњи Архиепископ Атински г. Николај ослобођен оптужбе са „узурпирање власти“! Они се намерно користе поменутом пресудом као да је она била дело г. Николаја, иако знају да он с њом нема никакве везе него да је она дело судија (па је чак и објављена у његовом одсуству), иако знају да је сам г. Николај не само усмено него и писмено изјавио да не прихвата као исправно то што се наводи у пресуди и, најзад, иако знају садржај те пресуде у нашој Цркви као исправан не признаје нико!

Зашто онда толико буке ни око чега?

Па шта и ако се Одлука позива на хиротесију онако како новокалендарцима одговара?

Да можда не очекујемо да ће они на то гледати онако како бисмо ми то хтели?

Кад би то било могуће? Никада!!!

Уосталом, чак и Светом Оцу Матеју су на чувеном суђењу за „узурпирање власти“ (које се одржало 1938. на Халкиди) дали ослобађајућу пресуду, али „због идиотизма“!

Је ли Свети Отац заиста био идиот?

Ништа слично!

Или је можда према апсурдној логици г. Кирика и сам наш Господ Исус Христос био „крив на смрт“ пошто су Га тако осудили Јевреји? Не, наравно, и сачувај нас, Боже, такве хуле!

Осим тога, ако очекујемо од судова сваког ћесара и од новокалендараца да нас признају да смо оно што јесмо, онда никад нећемо бити ништа!!!

Нека зато престане г. Кирик да тражи изговоре, „желећи да се одвоји од пријатеља“! (Прем. 18, 1)

Његове аргументе већ је оборила његова лична позиција!

Наиме, иако нас је затрпао „декларацијама“ о истинитости апостолског прејемства, „исповедањима вере“, „еклисиологијама“, условима услова за каноничност итд, он сам се не држи ничега о чему прича!

Конкретно, недавно је ступио у пуно литургијско општење са двојицом румунских епископа сумњивог или, радије, непостојећег апостолског прејемства, како би се самооправдао и наставио свој безглави пут, аванзујући чак у наводног „Председника“ (чујте само) „Свеправославног синода“!!!

Каква сујета! Шта још има да чујемо?

Он је оклеветао своју браћу и саепископе да су наводно „издали“ своје апостолско прејемство, користећи се њиховим негативним ставом према хиротесији наших старијих архијереја коју је обавила јерархија руске дијаспоре, а затим је, што је парадоксално и трагикомично, признао аутоматски, безусловно и без било каквог другог дејства, двојицу румунских „епископа“, који се без валидних доказа представљају као да имају прејемство од „хиротоније“ једног епископа од епископа̄ разних националних „дијаспора“!

Укратко, г. Кирик је „преврнуо небо и земљу“ да би се удаљио од руске дијаспоре, али да би направио сопствену дијаспору признао је сваку дијаспору која му одговара!

Тако је у часопису Ортодоксос пнои у броју од маја-јуна 2008. године објавио о сједињењу с румунским „епископима“, а паралелно је, признавши њих, и признао и њихове претходнике!

Док је толико година (с пуним правом) упорно критиковао позицију бившег флоринског Хризостома, анализирао флоринске хиротоније и детаљно изучавао историју РПЦЗ, наглашавајући како су сви они били сумњивог и недоследног исповедања вере, односно да су се одрекли православног исповедања и еклисиологије, сада је без било какве критике, анализе или изучавања признао непознате „Цркве“ сумњиве дејствености, као што су „Аутономна Румунска Православна Архиепископија Западне Европе“, „Аутономна Црква Белорусије“ и „Аутономна Црква Украјине“, као и некакве „епископе“ сумњиве дејствености - Серафима, Стефана и Филипа, од којих (без било каквог историјског сведочанства или писменог доказа) потиче румунски „епископ“ Виктор Леу, од кога потичу двојица румунских епископа с којима се он ујединио!

Шта још треба знати да би се увидело колико је пао г. Кирик, када сам у свом часопису признаје да је без доказа признао Румуне?

У „Акту-Одлуци“ о сједињењу с Румунима он сам исповеда нешто нечувено и незамисливо:

„Архијереји Серафим, Стефан и Филип, који су 1949. хиротонисали у епископа Виктора, били су старокалендарци на датом месту и у датом тренутку, при чему до данас нема докумената из којих би било јасно да ли су и пре и после хиротоније имали и проповедали апсолутно чисту Омологију-Еклисиологију“ (О.П. мај-јун 2008, стр. 209).

Ако није имао доказе ни за постојање Викторове хиротоније (документа итд), нити за православноост оних који су га хиротонисали, како се онда ујединио с њима?

С каквом гаранцијом апостолског прејемства?

Куда је одједном нестала толика ревност г. Кирика за апостолско прејемство, због које се он одвојио до својих саепископа?

Како је могуће да он више воли румунске „епископе“ сумњивог или радије (сагласно новим чињеницама које сада све више излазе на видело) непостојећег апостолског прејемства него своје саепископе, од којих је и сам примио архијерејство?

Авај, до чега то може довести користољубивост?

У сваком случају, уједињење г. Кирика с Румунима из руку му је избило сваки аргумент. Он је тиме оборио све што је пробао да сагради на софистички начин, високопарним изјавама о истинитости свога исповедања. То је јасни доказ користољубивости и мањка добрих намера. Тиме је потпуно оправдан Св. Синод који му је, видећи његово одбијање да се покаје, одредио казну рашчињења, јер он

сам је, уместо да се покаје, још даље скренуо с пута истине и постао одбачен од цркве, напредујући, нажалост, од зла на горе!

Сестро Марија!

За сад сам имао оволико да вам кажем.

Опростите ако сам вас заморио или ражалостио. Није ми то била намера. Само сам из љубави и бриге за Вас хтео да Вам пренесем свој став у вези с г. Кириком, верујући да служим истини!

Једино што имам да додам јесте да сви ми грешимо, а посебно када су услови тешки. И синодски архијереји, као људи, могу да погреше!

Управо то, и ништа друго, десило се 1971. године!

Али ни у ком случају ми немамо права да им приписујемо неку издајничку намеру!

Грешка уопште не значи издају!

Ниједан архијереј није издао своје апостолско прејемство, осим Коринтског Калиста који је, под утицајем окружења, прихватио флоринска тумачења и сјединио се с Флоринцима и РПЦЗ.

Упркос томе, ми немамо права да забијемо главу у песак пред реалношћу или да следимо г. Кирика на његовом безизлазном путу!

Ако он сам не жели да прихвати као грешку хиротесију од 1971. или не жели да поново испита своја гледишта, као и гледишта (- јерес - п. п.) свога сарадника г. Гудзидиса о заједници три божанске личности као прве беспочетне цркве, како му је Св. Синод сугерисао, или ако више воли непознате румунске „епископе“ од своје браће и саслужитеља који су га поставили за епископа, он је, свакако, слободан и може да ради шта хоће!

Али нема права да узурпира Цркву Христову и да се представља као глава наводног „Свеправославног Синода“, унижавајући тако ту свештену установу!!!

Са своје стране, у сваком случају, ми смо позвани да се молимо за њега, а Бог нека га просвети и приведе покајању и удостоји Спасења!

Са љубављу у Христу
и молитвама за свако добро
Архимандрит Пантелејмон Цалангас